

Cal ressaltar la insòlita situació de l'església, aixecada extramurs a escassa distància d'un dels portals del recinte. Això permet ara una millor visió del temple, totalment aïllat.

Construcció romànica amb dues naus i absis semicircular dels segles XI i XIII, sobrealçats molt possiblement cap als s. XVI/XVII. Façana dels segles XII/XIII amb campanar d'espadanya.

El lloc sembla documentat ja al s. X. Fou seu de la baronia de Peratallada que, cap al s. XIII s'emparentà amb el casal dels Cruïlles, creant un domini que abastava des del castell de Begur fins a les Gavarres. En cap moment, doncs, no es pot incloure políticament Peratallada dins del comtat d'Empúries.

La visita resultà una interessant lectura de la personalitat del país a l'Edat Mitjana, a través dels monuments que han arribat fins als nostres dies.

R.G. i S.

MOIANÈS – LLUÇANÈS

Visita organitzada per la Delegació de Sabadell, el passat 28 de febrer, per les trencades terres que separen les comarques de Bages, Berguedà i Osona, i tenint com a objectiu els següents monuments:

SANTA MARIA DE L'ESTANY: Aquí, com en els altres llocs del Moianès que visitarem, fou el Sr. Villegas qui ens féu una concisa explicació històrica del monestir, i del procés evolutiu de les seves construccions i restauracions. Com és natural, el més interessant de tot fou la visita al claustre. Ens sorprengué la coberta de ciment que el protegeix, que pot ser molt útil per a la seva conservació, però que està en desacord amb l'estil del monument.

SANT FELIU DE TERRASSOLA: Una església de dues naus, que havia estat romànica en el segle XI i que, en el segle XVIII i invertint-ne l'orientació, fou transformada en una església barroca, amb un interessant retaule destruït el 1936. Avui, amb una reconstrucció, potser excessiva, se li ha donat el suposat aspecte que devia tenir al principi. El robust campanar, amb una base probablement anterior a l'església, li dóna un aire de fortalesa. Amb tot, l'aspecte exterior del conjunt, dalt un turonet, és ben simpàtic i atractiu.

SANT JAUME DE VILANOVA: Petita capella de planta circular, amb un petit absis a la part de llevant, i que, restaurada el 1933, es conserva en immillorables condicions. És d'aspecte rústic i el seu interior ofereix una notable sensació de recolliment.

SANTA MARIA DE LLUÇÀ: Fora ja del Moianès, aquí el Sr. Villegas deixà la tasca de comentar les particularitats històriques i artístiques al Sr. Rector, el qual ens féu posar interès principalment en el claustre i en les pintures murals gòtiques que conserva el petit museu.

SANT ANDREU D'ORISTÀ: També aquí fou el Sr. Rector qui ens féu la presentació de la cripta romànica, descoberta fa una vintena d'anys. La descoberta, l'excavació i la restauració foren una veritable aventura del jovent del poble, que hi dedicà treball i entusiasme fins a quedar sorpresos del resultat dels seus esforços. Efectivament, un conjunt d'arcades senyalen tres naus, que sorprenen i intriguen el visitant. En unes dependències annexes a la cripta hi ha instal·lat un petit i interessant museu de ceràmica d'ús popular en els països catalans.

Delegació de Sabadell